

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

На правах рукопису

Разумова Катерина Миколаївна

УДК 656.072.41

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ТРАНСПОРТІ

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Дисертація на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Науковий консультант
Дикань Володимир Леонідович,
доктор економічних наук, професор

Харків-2015

ЗМІСТ

ВСТУП.....	стр. 5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	17
1.1. Поняття організаційно-економічний механізм забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень і еволюція наукових знань щодо менеджменту.....	17
1.2. Імплементация системного підходу та системного аналізу в менеджменті вирішення економічних проблем пасажирських перевезень	30
1.3. Розвиток «системного підходу» та «системного аналізу» у менеджменті організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень	48
Висновки до розділу 1.....	66
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТА АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ПАСАЖИРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.....	70
2.1. Аналіз економічних результатів пасажирських перевезень залізничного транспорту	70
2.1.1. Аналіз економічних результатів пасажирських перевезень автомобільного транспорту	78
2.2. Характеристика пасажирського комплексу України, динамічні зміни в ньому і його основне завдання	83
2.2.2. Характеристика автомобільного транспорту та його роль в пасажирських перевезеннях	93
2.3. Економічне обґрунтування застосування системного підходу та системного аналізу в маркетинго-логістичному менеджменті в діяльності пасажирських перевезень	96

2.4. Системний аналіз в економічному оцінюванні інфраструктури пасажирських перевезень.....	105
2.4.1. Сучасна класифікація пасажирських поїздів	120
2.4.2. Європейський досвід застосування різних типів вагонів для швидкісного руху.....	128
Висновки до розділу 2.....	142
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА І КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТА АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ НА РИНКУ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	145
3.1. Маркетингове дослідження конкурентоспроможності залізничного транспорту	145
3.2. Оцінка конкурентних позицій пасажирських перевезень залізничного і автомобільного транспорту	153
3.3. Реалізація маркетингового підходу до підвищення конкурентоспроможності організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень	173
3.4. Позиціювання послуг в сегменті пасажирських перевезень	183
Висновки до розділу 3.....	189
РОЗДІЛ 4 МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ..	192
4.1. Вітчизняний та зарубіжний досвід щодо впровадження цінової політики в пасажирському залізничному господарстві	192
4.2. Сучасний маркетинговий підхід до тарифної політики у сфері пасажирських перевезень	196
4.3. Менеджмент в тарифній політиці пасажирських перевезень	220
4.4. Напрямки розвитку комплексу сервісу для пасажирів та вдосконалення тарифної політики.....	238
4.5. Тарифна політика на автомобільні пасажирські перевезення.....	257
Висновки до розділу 4.....	264

РОЗДІЛ 5 ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПАСАЖИРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ.....	268
5.1. Коеволюція стратегії організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень	268
5.2. Коеволюція стратегій діяльності автотранспортних підприємств	303
5.3. Стратегія цінової політики автотранспортного підприємства (на прикладі ДП «Київпассервіс»)	312
5.4. Економічна оцінка маркетингових досліджень ринку залізничних пасажирських перевезень на перспективу	320
5.5. Аналіз програми заходів щодо розвитку пасажирських господарств залізниць України на період до 2020 року	331
Висновки до розділу 5.....	341
ВИСНОВКИ.....	345
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	351
ДОДАТКИ.....	370

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Залізничний транспорт завжди був основним і продовжує залишатися провідним у розв'язанні економічних завдань країни, в забезпеченні потреб населення та суб'єктів господарювання в пасажирських перевезеннях. Пасажирські перевезення залізничного транспорту в умовах удосконалення ринкових відносин в Україні й різного роду реформ стабілізують національну економіку і в основному забезпечують задоволення населення в переміщеннях, а завдяки пільговим та низьким тарифам на перевезення підвищують рівень їх соціального захисту.

Однак, після одержання Україною незалежності найбільш дешеві, безпечні й екологічно сприятливі пасажирські залізничні перевезення через необґрунтованість ряду реформ та відсутність підтримки залізничної галузі державою, несвоєчасне оновлення рухомого складу і модернізації інфраструктури, зростання конкурентної боротьби за пасажирів, поступово втрачають свої позиції на ринку транспортних послуг. Крім того, значно впливає на доходи від пасажирських перевезень зниження життєвого рівня населення, зменшення його рухомості, зростання міграції, росту смертності та зниження народжуваності, а головне – недосконалість організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень, відсутність у залізниць прав на регулювання рівня тарифів на пасажирські перевезення залежно від динаміки попиту.

Значення пасажирських залізничних перевезень підвищилося за роки незалежності держави. Україна визнана країною з «ринковою економікою». Між видами транспорту виникла конкурентна боротьба за пасажирів, яка рік у рік посилюється. У цій боротьбі діючий організаційно-економічний механізм управління пасажирськими перевезеннями не здатний оперативно реагувати на динаміку кон'юнктури ринку транспортних послуг, не в повній мірі орієнтований на задоволення потреб споживачів, на зміни їхніх вимог і запитів. Його застосування не забезпечує одержання прибутку при здійсненні

перевезень, не дозволяє враховувати вигоди інших учасників ринку транспортних послуг тощо. Як наслідок, залізничний транспорт у даній сфері діяльності стикається з цілим рядом економічних проблем. Найбільш значна з них: щорічне зростання збитковості перевезень (її рівень у дальньому сполученні – до 40-52% і приміському – до 89-90%), зниження ефективності функціонування пасажирських перевезень і втрата в деяких сегментах своїх позицій, поступаючись автомобільному транспорту.

Зростання кризових явищ в Україні у зв'язку з політичними й соціально-економічними перетвореннями, зниженням життєвого рівня та рухливості населення призводить до ще більшого погіршення становища залізниць – різкого зменшення об'ємних та якісних показників й підвищення збитковості пасажирських перевезень. Через це залізниці вже не можуть за рахунок власних фінансових коштів самостійно компенсувати збитки від пасажирських перевезень і розвиватися: своєчасно оновлювати і поповнювати рухомий склад та модернізувати інфраструктуру. Жодної допомоги з державного й місцевих бюджетів у відновленні рухомого складу і модернізації інфраструктури залізниці не одержують. Натомість, компенсацію за перевезення пільгових категорій пасажирів, яка повинна надаватися залізницям згідно із Законом України «Про залізничний транспорт», залізниці щорічно отримують лише на 30 – 60%. Крім вищезазначеного, з метою адаптації українського законодавства до законодавства ЄС передбачена поступова ліквідація перехресного субсидування збитків від пасажирських перевезень прибутком від вантажних.

Тому роль організаційно-економічного механізму управління пасажирськими перевезеннями з метою підвищення ефективності їх функціонування та ліквідації збитковості в даний час особливо важлива. Виникає необхідність проаналізувати даний механізм і вдосконалити його з метою вирішення проблеми підвищення економічних результатів у сфері пасажирських перевезень. Це одне з основних завдань, що стоїть сьогодні перед залізничним транспортом і потребує негайного вирішення. Здійснення такого завдання потребує використання системного підходу й комплексу заходів на

основі бази даних, що повинна одержуватися при маркетингових дослідженнях шляхом використання методу системного аналізу. Його вирішенню сприяють застосування персональних комп'ютерів, сучасних технічних засобів, розвиток маркетингу і логістики.

Різними аспектами економічних проблем пасажирських перевезень займалися такі українські та російські вчені-економісти: А.П. Абрамов, І.М. Аксьонов, Ю.С. Бараш, В.І. Белов, В.Л. Белозьоров, В.Г. Галабурда, О.М. Гудков, В.П. Гудкова, В.М. Гурнак, М.В. Гненний, О.М. Гненний, В.Л. Дикань, О.Г. Дейнека, Г.Д. Ейтутіс, В.В. Жихарєва, О.М. Котлубай, Ю.Ф. Кулаєв, В.І. Копитко, О.М. Криворучко, О.Ф. Мірошниченко, В.І. Пасічник, С.С. Пастухов, Ю.С. Пащенко, Є.М. Сич, В.В. Степов, М.М. Чеховська, В.Г. Шинкаренко та ін.

Результати досліджень перелічених й інших учених вплинули на управління економічними результатами від пасажирських перевезень. Однак, багато теоретичних і практичних питань стосовно розбудови організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності пасажирських залізничних перевезень на основі використання системного підходу й системного аналізу у повній мірі не вирішувалися як у науковому, так і у практичному плані, тому потребують подальшого розвитку та вдосконалення.

Усе це в сукупності й зумовило вибір теми, визначення мети й завдань дисертації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема і напрям дослідження вибраний дисертантом самостійно. Проте в ній були враховані положення таких документів: Закон України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» № 4442-VI від 23.02.2012 року; Концепція державної програми реформування залізничного транспорту (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 року №651); Комплексна програма оновлення залізничного рухомого складу України на 2008-2020 роки (наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 14 жовтня 2008 р., № 1259); Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на

середньостроковий період та до 2020 року, затверджений рішенням Колегії Мінтрансу від 23.10.2001 р. (наказ МТУ від 05.11.2001 р. №764); Стратегії розвитку залізничного транспорту на період до 2020 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2009 р. № 1555-р) та ін.

Дисертаційна робота виконана відповідно до тематичних планів таких наукових досліджень: «Дослідження обсягів перевезень на напрямках упровадження швидкісного руху, надання пропозицій щодо принципів розмежування вантажного і пасажирського рухів, спеціалізації основних напрямків», номер державної реєстрації (0308U007554) – особисто автору належить визначення завантаженості дільниць з можливими напрямками введення швидкісного пасажирського руху; «Визначення перспектив розвитку, аналіз існуючого стану господарства перевезень та розробка заходів з розвитку господарства перевезень на період до 2020 року» номер державної реєстрації (0309U003046) – автором розроблено заходи розвитку даного виду господарства на перспективу; «Аналіз технічного та технологічного стану пасажирського господарства» номер державної реєстрації (0308U007114), де автором проведений техніко-економічний аналіз пасажирських перевезень у динаміці та визначено їх основні причини збитковості; «Розробка методики економічно обґрунтованих тарифів» номер державної реєстрації (0114U000605) – особисто автору належить розподіл витрат за економічними елементами за видами сполучення.

Мета дослідження – шляхом використання системного підходу і підходу і його методології системного аналізу розробити теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо розвитку й удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень дальнього сполучення в умовах розвитку ринкових відносин, кризових явищ у державі, політичного та соціально-економічного перетворення, реформування транспортної галузі.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність постановки і вирішення таких завдань:

– проаналізувати еволюцію наукових знань щодо менеджменту та внесок вітчизняних і зарубіжних учених у теоретичні і практичні розробки стосовно організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень й удосконалити даний механізм;

– теоретично обґрунтувати доцільність імплементації системного підходу та системного аналізу в менеджменті організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень;

– проаналізувати динаміку пасажирських перевезень залізниць і автотранспорту (на прикладі ДП «Київпассервіс»), їх місце в суспільному виробництві та конкурентні позиції на ринку транспортних послуг у сегменті пасажирських перевезень дальнього сполучення; розробити стратегію коеволюції організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень;

– розвинути підходи щодо виявлення властивостей системи «пасажирський комплекс»;

– визначити нові напрямки модернізації пасажирського комплексу України;

– розробити методичний підхід до визначення конкурентних позицій підприємств пасажирського комплексу з урахуванням лояльності стратегічних партнерів та модель формування конкурентних переваг різних видів транспорту при виконанні пасажирських перевезень;

– проаналізувати сучасні підходи і методи щодо формування тарифів на пасажирські перевезення та встановлення цін на додаткові послуги залізниць й автотранспорту і запропонувати вдосконалення тарифної політики з використанням маркетингового підходу; здійснити класифікацію структури тарифу за складовими з метою більш точного визначення собівартості пасажирських перевезень залізничним транспортом у дальньому сполученні;

– розробити економічну модель гнучкого регулювання тарифів на перевезення пасажирів залежно від періоду року, днів тижня, конкретного поїзду і маршрутів;

- розробити методичний підхід до формування збалансованого комплексу послуг для пасажирів за рейтингом їх затребуваності;
- вдосконалити напрямки розвитку сервісу щодо формування харчових наборів для пасажирів;
- упорядкувати цілі розвитку пасажирського комплексу за значимістю і шляхом використання методу «дерева цілей» систематизувати та структурувати їх;
- розробити теоретичні аспекти створення єдиного маркетинго-логістичного центру координації взаємодії автомобільного і залізничного транспорту, основних перевізників пасажирів;
- за результатами досліджень розробити науково-методичні та практичні рекомендації щодо удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень в умовах розвитку ринкових відносин, кризових явищ у державі, політичного й соціально-економічного перетворення, реформування і реструктуризації транспортної галузі.

Об’єкт дослідження – процеси управління пасажирськими перевезеннями дальнього сполучення залізничного й автомобільного транспорту України.

Предмет дослідження – сучасні теоретико-методичні основи організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень (на прикладі залізничного та автомобільного транспорту).

Методи дослідження. У ході виконання дисертаційної роботи використовувалися системний підхід та системний аналіз для дослідження сутності й удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень.

Теоретичну і методологічну основу дослідження становлять положення з теорії управління ефективністю пасажирських перевезень, системного підходу і системного аналізу, що висвітлено в працях учених, названих вище (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2 і 4.3). Використовувалися такі методи дослідження:

економіко-статистичний, графічний, табличний й ін. Для оцінки показників цінової еластичності попиту на пасажирські перевезення (підрозділи 5.3, 5.4) були застосовані методи кореляційно-регресійного аналізу.

Дослідження пасажиропотоку і оцінка результатів дослідження (підрозділи 3.1, 3.4.) виконувалося на основі методів – анкетування, опитування та ін. Тобто, при виконанні дисертації використовувалися системний підхід і методологія системного аналізу шляхом комплексного застосування різних методів дослідження.

Як джерела інформації використовувалася економічна література вітчизняних та іноземних авторів, дані статистичної і бухгалтерської звітності Міністерства інфраструктури України, Укрзалізниці, Південно-Західної залізниці та ДП «Київпассервіс».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у новому підході щодо вирішення економічних проблем пасажирського комплексу України шляхом використання системного підходу і методології системного аналізу.

Основні положення дисертаційної роботи, що визначають її наукову новизну, полягають у такому:

вперше:

– розроблено стратегію коеволюції організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень (залізничного та автомобільного транспорту у дальньому сполученні) як керуючої компоненти системи «пасажирський комплекс». Ґрунтуючись на системному підході, стратегія охоплює маркетингове ціноутворення, підвищення стандартів якості обслуговування пасажирів, цільове сегментування ринку транспортних послуг, політику ресурсозбереження і забезпечення конкурентоспроможності. Зазначене дає можливість враховувати динаміку й структуру пасажиропотоків, прогнозувати обсяги продаж транспортної продукції, розвиток технологій і заходи, що спрямовані на стабільне отримання максимально можливого прибутку, та шляхи інтеграції вітчизняних пасажирських перевезень у трансєвропейську і євроазійську

транспортну мережі з метою забезпечення їх ефективності та конкурентостійкості у довгостроковому періоді;

– запропоновано створення єдиного маркетинго-логістичного центру координації взаємодії автомобільного і залізничного транспорту, основних перевізників пасажирів на основі об'єднання функцій технологічного розвитку та створення єдиного інформаційного простору. Координація роботи залізничного і автомобільного транспорту забезпечить отримання системного ефекту;

– теоретично обґрунтовано необхідність імплементації розробленої специфічної економічної моделі гнучкого регулювання тарифів на перевезення пасажирів залежно від періоду року, днів тижня, конкретного поїзду і маршрутів та інших факторів. Застосування даної моделі дозволить оперативно реалізовувати конкретні практичні завдання відносно економічних проблем пасажирських перевезень – одержувати максимальний прибуток, знижувати збитки від перевезення пасажирів і здійснювати прогнози їх обсягів на перспективу;

– новий методичний підхід до визначення конкурентних позицій підприємств пасажирського комплексу на основі оцінки лояльності стратегічних партнерів, що дозволить більш обґрунтовано обирати перспективні конкурентні стратегії;

удосконалено:

– організаційно-економічний механізм забезпечення ефективності пасажирських перевезень у дальньому сполученні, що, на відміну від існуючого, базується на імплементації комплексу інструментів в організаційну, економічну, технічну та технологічну складові даного механізму і дозволяє врахувати зміни в системі суспільних вимог та потреб при організації й удосконаленні пасажирських перевезень;

– підхід до розвитку сервісу для пасажирів у частині формування харчових наборів, що, на відміну від існуючого, ґрунтується на розробленій

моделі загальної вартості раціону пасажирів і дозволяє задовольнити їхні потреби у харчуванні з мінімальними витратами;

– методичний підхід до формування збалансованого комплексу послуг для пасажирів, що, на відміну від існуючого, визначається за рейтингом затребуваності цих послуг потенційними пасажирами залізниць України, що дозволяє підвищити результативність пасажирського сервісу;

– модель формування конкурентних переваг різних видів транспорту при виконанні пасажирських перевезень, яка являє собою послідовне виконання низки заходів, починаючи від аналізу ринку транспортних послуг у сфері пасажирських перевезень та визначення внутрішніх можливостей різних видів транспорту й закінчуючи реалізацією конкурентних переваг різних видів транспорту у відповідності до базової стратегії з обов'язковим визначенням стратегічних цілей та оцінкою можливості їх досягнення. На відміну від існуючих моделей, при її розробці враховувалися стан внутрішнього середовища названих видів транспорту, динаміка показників їх пасажирських перевезень, слабкі і сильні сторони, можливість розширення масштабів діяльності, вдосконалення послуг, їх номенклатури та асортименту тощо. Її практичне впровадження сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності транспортної продукції в умовах впливу факторів нестабільного зовнішнього середовища;

набули подальшого розвитку:

– підходи щодо виявлення властивостей системи «пасажирський комплекс» за рахунок додання раніше невизначених характеристик (змішана; звичайна; дефіцитна; вкомплектована; відкрита; матеріальна; призначена для певної цілі; стійка; неоднорідна; керована; система зі змішаними перемінними; «біла шухляда» – S відомо повністю; з комбінованим управлінням, організаційна), що дасть можливість приймати більш обґрунтовані рішення з розвитку пасажирського комплексу;

– маркетинговий підхід до тарифної політики у сфері пасажирських перевезень. Запропоновано рівень тарифів установлювати з урахування функцій попиту, його еластичності і коефіцієнтів індексації, що розраховані на основі

системного підходу та системного аналізу. Імплементация такого підходу дозволяє зменшити негативний вплив нерівномірності пасажирських перевезень у часі;

– класифікація структури тарифу за квитковою та плацкартною складовою. Це дозволяє визначити загальні розподілені витрати відповідного підрозділу, які віднесені на плацкартну й квиткову частини витрат за видами сполучень та собівартість перевезень пасажирів при встановленому тарифі;

– напрямки модернізації пасажирського комплексу України, які систематизовано за такими групами: реформування; модернізація виробничого потенціалу пасажирського комплексу, транспортних й управлінсько-відтворювальних послуг та взаємовідносин; інституційна трансформація. Це дозволяє сформулювати комплекс заходів щодо реалізації прогресивних змін у сфері пасажирських перевезень;

– упорядкування цілей розвитку пасажирського комплексу за значимістю. Їх систематизовано та ієрархічно структуризовано шляхом використання методу «дерева цілей», а також на його основі розроблено алгоритм вирішення економічних проблем у системі «пасажирські перевезення». Це дозволить теоретично обґрунтувати напрямки з удосконалення діяльності пасажирського комплексу.

Практичне значення одержаних результатів підтверджується тим, що основні результати дослідження були впроваджені в діяльності Головного пасажирського управління Державної адміністрації залізничного транспорту «Укрзалізниця» (№ державної реєстрації 0309U003046, 0308U007554, 0308U007114 та 0114U000605) (акт впровадження від 05.06.14 р.) та ДП «Українська залізнична швидкісна компанія» (акт впровадження від 24.11.14 р.).

Використання розроблених у роботі рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності функціонування пасажирських перевезень дозволить на першому етапі зменшити їх збитковість, а потім поступово її ліквідувати при повному і

якісному задоволенні платоспроможного попиту населення на перевезення з мінімальними витратами й отриманням максимально можливого прибутку.

Основні положення дисертаційної роботи були використані автором у навчальному курсі дисципліни «Основи маркетингу» в Державному економіко-технологічному університеті транспорту (акт впровадження від 25.03.2015 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійною виконаною працею, в якій викладено авторський підхід щодо використання системного підходу і його методології системного аналізу до вирішення економічних проблем пасажирських перевезень.

Усі наукові результати, викладені в дисертації, отримані автором особисто. Із наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано тільки ті ідеї і положення, що є результатом особистої роботи і вказані в авторефераті в переліку основних публікацій [127, 129-131, 195, 204].

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації пройшли апробацію на міжнародних і всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях. Зокрема, на міжнародних конференціях: V «Проблеми економіки и управления на железнодорожном транспорте» (м. Яремча, 2010); IX «Проблеми економіки транспорту» (Дніпропетровськ, 2010); II «Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті» (Донецьк, 2011); III «Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті» (Харків, 2012); III «Сучасні проблеми економіки» (Київ, 2012); X «Проблеми економіки транспорту» (Дніпропетровськ, 2012); LXIX, LXX «Науково-практична конференція» (Київ, 2013, 2014); XI, XII «Проблеми економіки транспорту» (Дніпропетровськ, 2013, 2014).

Публікації. Результати дисертаційного дослідження відображені в 36 працях, з яких 1 – одноосібна монографія, 25 – наукових статей (з них 19 – одноосібних) у фахових виданнях та 10 – тез на міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура й обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, списку використаних джерел, який налічує 217 найменувань та додатків. Основну частину дисертації викладено на 408 сторінках комп'ютерного тексту, вона містить 55 таблиць та 51 рисунок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Абрамов А.П.* Зависимость расходов железных дорог от изменения объема работ // «Экономика железных дорог». – Вып. 8 – Москва, 1999. – с. 7-13.
2. *Абрамов А.П.* Изменения железнодорожных расходов под влиянием объема работы в краткосрочном периоде // «Вестник ВНИИЖТ» – Вып. 1 – Москва, 1997. – с. 5-11.
3. *Абрамов А.П.* Себестоимость пассажирских перевозок // «Железнодорожный транспорт». – Вып. 11 – Москва, 1998. – с. 40-48.
4. *Абрамов А.П.* Транспортный маркетинг: проблемы становления и функционирования // «Железнодорожный транспорт». – Вып. 4 – Москва, 1991. – с. 10-12.
5. *Абрамов А.П.* Управление экономическими результатами в рыночных условиях (анализ безубыточности) // «Вестник ВНИИЖТ» – Вып. 1 – Москва, 1997. – с. 3-8.
6. *Абрамов А.П., Галабурда В.Г., Иванов Е.А.* Маркетинг на транспорте. – М.: Жилдориздат, 2001. – 328 с.
7. *Аксенов И.М.* Влияние качества услуг на конкурентоспособность пассажирских перевозок // «Залізничний транспорт України». – Вып. 6. – Київ, 2001. – с. 11-16.
8. *Аксенов И.М.* Выбор конкурентных стратегий в сфере пассажирских перевозок // «Залізничний транспорт України». – Вып. 3. – Київ, 2002. – с. 45-50.
9. *Аксенов И.М.* Концепция сервиса в сфере пассажирских перевозок // «Залізничний транспорт України». – Вып. 1. – Київ, 2002. – с. 4-9.
10. *Аксенов И.М.* Логистика в сфере пассажирских перевозок // «Залізничний транспорт України». - Вып. 2. – Київ, 2004. – с. 31-38.
11. *Аксенов И.М.* Логистические принципы управления сервисом в сфере пассажирских перевозок // «Залізничний транспорт України». - Вып. 5. – Київ, 2002. – с. 48-51.
12. *Аксенов И.М.* Логистический подход управлению пассажирскими перевозками // «Залізничний транспорт України». - Вып. 3. – Київ, 2001. – с. 6-11.

13. *Аксенов И.М.* Маркетинг на объектах транспорта: Монография. – Нежин: ООО «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 336 с.
14. *Аксенов И.М.* Управление экономической эффективностью железнодорожного пассажирского комплекса: диссертация. – Харьков.: 2008, – 419 с.
15. *Аксенов И.М.* Эффективность пассажирских железнодорожных перевозок. Монография. – К.: Видавництво «Транспорт України», 2004. – 282 с.
16. *Аксёнов И.М.* Маркетинго-логістичний менеджмент у сфері перевезень. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2012 – 288 с.
17. *Аксёнов И.М., Габа В.В., Шерена К.М.* Транспортна логістика: Навчальний посібник. – К.: ДЕДУТ, 2012. – 202 с.
18. *Аксёнов И.М., Кулаєв Ю. Ф.* Концептуальні аспекти оптимального управління пасажирськими перевезеннями // Залізничний транспорт України. – 2000. – № 4. – С. 2–7.
19. *Аналіз роботи залізниць України по пасажирських перевезеннях за результатами роботи за 2010 рік.* – Мініфраст. України; ДАЗТ України; Головне пасажирське управління.
20. *Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є.* Основи менеджменту. – Львів: Світ, 1995. – 296 с.
21. *Афанасьев В.Г.* Системность и общество. – М.: Политиздат, 1980. – 368 с.
22. *Бакаев А.А., Пирожков С.И., Ревенко В.Л.* Международные транспортные коридоры – особый приоритет Украины на пути интеграции в мировую экономическую систему/Стратегічна панорама – 1999 - №4 – с. 37-55.
23. *Бакаєв О.О., Кутах О.П., Пономаренко Л.А.* Теоретичні засади логістики. – Т. 1. – К., 2003. – 429 с.
24. *Банько В.Г.* Логістика: Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: КНТ, 2007. – 332 с.

25. *Бараиш Ю.С.* Управління залізничним транспортом країни: Монографія. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2006. – 264 с.
26. *Белов И.В., Гибшман А.Е., В.Г. Галабурда В.Г.* Экономика железнодорожного транспорта / Под. ред. Белова И.В. М.: Транспорт, 1979. – 325 с.
27. *Блохин А.Н., Елизарьев Ю.В., Постников С.Б.* и др. Обоснование нормативного уровня расходов на пригородный железнодорожный транспорт / Экономика железных дорог – 2000 - №11- с.48-56.
28. *Брусиловский Б.Я.* Теория систем и система теорий. – К.: Выща шк., 1977. – 192 с.
29. *Быкодаров С.А.* Система оценки экономических результатов работы железных дорог / Экономика железных дорог – 2000 № 7 – с.36-41.
30. *Вааг Л.А.* Основные вопросы оценки экономической эффективности производства. – М.: Наука, 1966. – 60 с.
31. *Витте С.Ю.* Принципы построения железнодорожных тарифов по перевозке грузов. – К., 1883. – 281 с.
32. *Виханский О.С., Наумов А.И.* Менеджмент: Учебник. – 3-е изд. – М.: Гардарина, 1999. – 528 с.
33. *Вопросы* экономики пассажирских перевозок на железнодорожном транспорте /под ред. А.П.Абрамова. М Транспорт. 1966 Тр. ВНИИЖТ.
34. *Гаєвський Б.А.* Основи науки управління: Навч. посібник. – К.: МАУП. – 1997. – 112 с.
35. *Галабурда В.Г.* Транспортный маркетинг. Учебник. – М.: Маршрут, 2006. – 456 с.
36. *Глухов В.В.* Менеджмент: Учебник. – СПб.: Спец. лит., 1999. – 700 с.
37. *Гительман Л.Д.* Преобразующий менеджмент: Лидерам реорганизации и консультантам по управлению. Учебное пособие. - М.: Дело, 1999. – 496 с.
38. *Розробка* методики розрахунку тарифів на перевезення пасажирів залізничним транспортом та програмного забезпечення для розрахунку

собівартості та тарифів. Звіт від 09.11.2009 р., №148/09 – ЦТЕХ – 303/09 – ЦЮ. - 125 с.

39. *Голубков Е.П.* Использование системного анализа в принятии плановых решений.– М.: Экономика, 1982.– 160 с.

40. *Громов Н.Н., Персианов В.А.* Управление на транспорте – М. Транспорт. 1990 – 336с.

41. *Громов Н.Н., Персианов В.А., Усков Н.С.* Менеджмент на транспорте: Учеб. пособие для студ. вузов. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 528 с.

42. *Гудков О.М.* Організаційно-економічний розвиток пасажирського комплексу залізничного транспорту України на основі системного підходу: дисертація. – Київ: 2009, - 231 с.

43. *Дикань В.Л.* Економічний аналіз ефективності діяльності залізниці: навчальний посібник / В. Л. Дикань, А. С. Козинець, Т. Я. Чупир. – Х. : ПП Вид-во «Нове слово», 2004. – 164 с.

44. *Жихарева В.В.* Современные тенденции развития рынка круизного судоходства / В.В. Жихарева // Развитие методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць. – Одеса: ОНМУ, 2012. – № 39. – с. 153-167.

45. *Економіка підприємства.* Підручник 2-ге видання виправлене. Під. ред. Петровича Й.М. Львів, “Магнолія 2006”, 2007.

46. *Економіка підприємства.* Підручник. Під. ред. Мельника Л.Г., “Університетська книга”, 2004.

47. *Економіка підприємства.* Підручник. Під.ред. Петровича Й.М. Львів, “Новий Світ – 2000”, 2004. – 678 с.

48. *Економіка підприємства.* Підручник. Под. ред. Шегди А.В. К., “Знання”, 2006.

49. *Економічна енциклопедія*, т. 1. К.: Академія, 2000. – 863 с.

50. *Економічна енциклопедія*, т. 2. К.: Академія, 2000. – 863 с.

51. *Елагин Ю.В.* Перспективы решения проблем финансирования пассажирских перевозок в ходе реформирования железнодорожного транспорта //

Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы второй Международной научно-практической конференции. – К.: г. Судак, 2007. Том 2 – с.44-45.

52. *Ефанов А.Н.* Планирование доходов железнодорожных дорог и их отделений в условиях полного хозяйственного расчета и самофинансирования: Автореферат дисерт. докт. экон. наук: 08.00.23; МИИТ. – 1989. – 53 с.

53. *Єдина транспортна система: Навчальний посібник / Ю. В. Соболев, В. Л. Дикань, А. Г. Дейнека, Л. А. Позднякова.* – Х.: ООО «Олант», 2002. – 288 с.

54. *Зайончик Л.Г., Костюченко Л.М., Воркут А.І.* та ін. Логістика. Технологія транспортного процесу / За ред. Л. Г. Зайончика. – Київ, 2000.– 357 с.

55. *Закон України “Про залізничний транспорт” від 4 липня 1996 року №273/96 – ВР//Голос України.* – 13 серпня 1996 р. - № 169.

56. *Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 року №1775/III//Голос України.* – 30 червня 2000 року. - №36.

57. *Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1999 року – Відомості Верховної Ради України.* – 1994 р. - №51. – 446 с.

58. *Залізниця України.* <http://www.mintrans.gov.ua>.

59. *Залманова М.Е., Новиков О.А., Семенов А.И.* Производственно-коммерческая логистика: Учебное пособие. Саратов. Саратовский гос. тех. ин-т. 1995. – 76 с.

60. *Інженерна записка про технічний стан залізничного транспорту України /Укрзалізниця, 2005 – 136 с.*

61. *Кабушкин Н.И.* Основы менеджмента. Учебное пособие 3-е издание. – Минск: «Новое знание», 2000. – 336 с.

62. *Калініна Н.М.* Цінова політика у сфері пасажирських перевезень на залізничному транспорті України // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы пятой Международной научно-практической конференции. – Д: г. Яремча, 2010. – с.64-65.

63. *Кальченко А.Г.* Логістика: Підручник. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 284 с.
64. *Карась О.О.* Формування сучасного механізму управління підприємствами в ринкових умовах (на прикладі пасажирського господарства залізничного транспорту): дисертація. – Дніпропетровськ: 2009, - 203 с.
65. *Клиланд Д., Кинг В.* Системный анализ и целевое управление. – М.: Сов. радио, 1974. – 280 с.
66. *Клименюк О.В.* Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. – К.: «Міленіум», 2005. – 186 с.
67. *Ковальчук І.В.* Економіка підприємства. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 679 с.
68. *Колесникова Н.М.* Адитивно-гармонізаційний механізм ціноутворення на залізничному транспорті: формування, функціонування та розвиток: Монографія. – К.: КУЕТТ, 2006. – 564 с.
69. *Колтасков В.С., Шубко В.Г.* Усовершенствование пассажирских перевозок. – М.: Транспорт, 1983. – 191 с.
70. *Концепція* впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України від 31.12.2004 р., №979.
71. *Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е.* Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с.
72. *Костюченко Л.М., Танцюра Е.В., Зайончик Л.Г. и др.* Логистика – технология транспортного процесса. – К.: Издательство «Кий», 2000. – 358 с.
73. *Крейнин А.В.* Транспортные тарифы в СССР. - М.: «Транспорт», 1978. – 276 с.
74. *Крейнин А.В.* Цены и ценообразование на транспорте. - М.: Знание, 1969. – 64 с.
75. *Кузьмін О.Є., Мельник О.Г.* Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. – 414 с.

76. *Кулагин Н.Н.* Совершенствование организации форм управления / Совершенствование хозяйственного механизма на железнодорожном транспорте // Под ред. А.П. Абрамова. М.: Транспорт, 1987. с. 69-78.

77. *Кулаев Ю.Ф.* Методические вопросы оценки эффективности модернизации подвижного состава железных дорог// Наука в транспортном измерении: Пассажиры перевозки: Тезисы доклада II Междунар. науч.- практ. конф. – К.: ГНИЦ УЗ, 2006. – С. 45-46.

78. *Кулаев Ю.Ф.* Економіка залізничного транспорту: Навчальний посібник. – Ніжин: ТОВ “Видавництво Аспект – Поліграф”, 2006. – 232 с.

79. *Кулішов В.В.* Економіка підприємства: теорія і практика. Навчальний посібник. – К.: Ніка – Центр, 2002. – 211 с.

80. *Кучугурин С.Ф.* Тарифы железных дорог СССР. – М., Трансжелдориздат, 1957. – 164 с.

81. *Ланидус Б.М.* Экономические проблемы управления железнодорожным транспортом России в период становления рыночных отношений (системный анализ) М.: Изд-во МГУ, 2000. – 288 с.

82. *Лившиц В.Н.* Системный анализ экономических процессов на транспорте. – М.: Транспорт, 1987. – 280 с.

83. *Лобойко Д.Л.* Обґрунтування ефективності впровадження швидкісного пасажирського руху в Україні: Дипломна робота. – Дніпропетровськ, ДНУЗТ, 2004. – 95 с.

84. *Лобойко Л.М.* Підвищення ефективності використання пасажирських вагонів: дисертація. – Дніпропетровськ: 2009, - 211 с.

85. *Лопатников Л.И.* Краткий экономико-математический словарь. – М.: Наука, 1979. – 358 с.

86. *Лугінін О.Є.* Економетрія. Навч. пос., 2-е видання, перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 278 с.

87. *Мазо Л.О.* Современные методы управления экономическими процессами на железнодорожном транспорте. – М.: МЭИ, 2000. – 268 с.

88. *Макаренко М.В.* Основи управління економічними процесами на залізничному транспорті України. Монографія. – К.: КУЕТТ, 2003. – 478 с.
89. *Мальм Г.* Управление финансами в железнодорожных компаниях //Железные дороги мира. 1996. - № 4 - с.11- 13.
90. *Маркетинг: Учебник.* / Под ред. проф. Э.А.Уткина. М.: Экмос. 1998. - 320 с.
91. *Маркетинговые* исследования рынка пассажирских перевозок: Учеб. пособие / Шишков А.Д., Беседин И.С., Аверкин В.А., Корсакова В.В. – М.: МИИТ. 1996.- 125с.
92. *Маркс К., Энгельс Ф.* // Сочинения. – 2-е изд. – Т.25. – Часть II – с. 31.
93. *Математика* и кибернетика в экономике: Словарь-справочник. – М.: Экономика, 1975. – 700 с.
94. *Математическое* регулирование экономических процессов на железнодорожном транспорте. /Под ред. А.Б. Кайлана. М.: Транспорт, 1984.- 316 с.
95. *Мачерет Д.А.* Проблемы совершенствование экономических методов управления работой железнодорожного транспорта //Железнодорожный транспорт: экспресс-информ //ЦНИИТЭИ МПС. Сер. Общетранспортные вопросы и экономика. М. 2000. Вып.- с. 3-4.
96. *Мельник Т.С., Христофор О.В.* Маркетингові конкурентні і бізнес-стратегії у формуванні та захисті конкурентних переваг залізничного пасажирського транспорту // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна – Дніпропетровськ: ДПТ. – 2009. – № 28. – С. 246–254.
97. *Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента: Перевод с английского. – М.: «Дело», 1992. – 704 с.
98. *Мирошниченко О.Ф.* Система управления экономическими результатами железнодорожных пассажирских перевозок.–М.: МЭИ, 2002.–303 с.
99. *Муэрс Р.* Эффективное управление. Практическое руководство. – М. – 1998. – 128 с.

100. *Научно-технический прогресс: Словарь.* – М.: Политиздат, 1987. – 366 с.
101. *Новожилов В.В.* Проблемы измерения затрат и результатов при оптимальном планировании. – М.: Экономика, 1967. – 376 с.
102. *Організація пасажирських перевезень.* Конспект лекцій / І.М. Аксьонов. – К.: Київський університет економіки і технологій транспорту, 2001. – 82 с.
103. *Орловский П.Н.* Системный анализ (основные понятия, принципы, методология): Науч. пособие. – К.: ИЗМП, 1996. – 360 с.
104. *Орловский П.Н., Левицкий И.Е.* Железная дорога: выход из кризиса и дальнейшее развитие: Исследование на базе системного подхода. – Одесса: АО «ПЛАСКЕ», 2010. – 480 с.
105. *Орловский П.Н., Скворцов Г.П.* Системный анализ проблем транспортных узлов. – К.: Основа 2007. – 596 с.
106. *Осовська Г.В., Осовський О.А.* Менеджмент організацій: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 674 с.
107. *Осовська Г.В., Осовський О.А.* Основы менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероб. і доп. – К.: «Конкорд», 2006. – 664 с.
108. *Пастух О.В.* Аналіз сучасних підходів до визначення економічної ефективності виробничої діяльності підприємств//Проблема підвищення ефективності інфраструктури: Зб. наук. пр.: Випуск 15. – Київ: НАУ, 2007. – с.51-61.
109. *Пащенко Ю.Є.* Розвиток та розміщення транспортно-дорожнього комплексу України в умовах інтеграційних процесів: дисертація. – Київ: 2006, - 470 с.
110. *Перегудов Ф.И., Тарасенко Ф.П.* Введение в системный анализ: Учеб. пособие для вузов.– М.: Высш. шк., 1989.– 365 с.
111. *Перепелюк А.В., Ейтутис Г.Д.* Основы менеджмента на железнодорожном транспорте. – Днепропетровск: Континет, 1996. – 182 с.

112. *Питерс Т. Уормен Р.* В поисках эффективного управления. – М.: Прогресс 1991. – 153 с.
113. *Питер Ф. Друкер* "Эффективный управляющий". – М.: Экономика, 2000. – 105 с.
114. *Підтримка інтеграції України до Транс-Європейської транспортної мережі ТЕМ-Т. РК4. Автомобільний транспорт. Заключний звіт 4.1, 2010.* – 56 с.
115. *Плоткин Б.К.* Экономические основы коммерческой логистики и маркетинга: Учебное пособие. – СПб. СПбУЭиФ. 1992. — 54 с.
116. *Плоткин Б.К.* Введение в коммерцию и коммерческую логистику: Учебное пособие. – СПб: СПбГУЭФ. 1996. – 171с.
117. *Плоткин Б.К., Делюкин Л.А.* Экономико-математические методы и модели в логистике. – СПб: СпбГУЭФ. 2010. – 96 с.
118. *Повышение качества транспортного обслуживания народного хозяйства.* (ИКТП) Под. ред. А. В. Комарова, В.С, Кравченко. — М. Транспорт. 1998.205с.
119. *Положення про Головне управління пасажирських перевезень Державної адміністрації залізничного транспорту України.* – К.: 2010 – 14 с.
120. *Полторак В.А.* Маркетингові дослідження: методи та технології. - Дніпропетровськ: Арт-Прес, 1998. - 136 с.
121. *Полторак В.А.* Маркетингові дослідження. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2003. - 387 с.
122. *Портер М.* Международная конкуренция. – М.: Междунар. отношения. 1993. – 350 с.
123. *Проблеми та основні напрямки реформування залізничного транспорту України // Ю.М. Цветов, М.В. Макаренко, М.Ю. Цветов та ін.* – К.: КУЕТТ, 2007. – 222 с.
124. *Прогноз показателей работы ж/д транспорта Украины на 2000-2015 гг.* // Транспорт. – 1999. - №39. – с.33-34.
125. *Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П.* Менеджмент: теорія та практика. Підручник. – 2-ге вид., перероб і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 490 с.

126. *Пшеничний Ф.Ф.* До проблеми підвищення якості пасажирських перевезень на залізничному транспорті // Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління: Тези доповідей І-ої науково-практичної конференції. – Київ: КУЕТТ, 2003. – с. 20-22.

127. *Разумова Е.Н., Аксенов И.М., Кириленко О.Н.* Маркетинговые исследования рынка транспортных услуг в целях системного подхода к установлению уровня тарифов // Журн. “Экономика железных дорог”. – Вып. 1. – Москва, 2014. – с. 79-85.

128. *Разумова Е.Н.* Маркетинговый подход к дифференциации проездной платы в зависимости от места в вагоне и периода года // Журн. “Экономика железных дорог”. – Вып. 6. – Москва, 2014. – с. 78-83.

129. *Разумова Е.Н., Аксенов И.М.* Применение системного подхода в решении экономических проблем пассажирских перевозок // Журн. “Экономика железных дорог”. – Вып. 6. – Москва, 2013. – с. 57-62.

130. *Разумова Е.Н., Аксенов И.М.* Системность в маркетинге пассажирских перевозок // Сборник научных трудов «Мир транспорта: теория, история, конструирование будущего». – М.: МИИТ, 2013. - №2. – с. 24-28.

131. *Разумова К.М., Аксенов И.М.* Решение проблем в системе «пассажирские перевозки» на основе коэволюционной стратегии /Е.Н. Разумова, И.М. Аксенов // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету //“Проблеми підвищення ефективності інфраструктури”. – К.: НАУ. – 2014. – №39. - С. 11–18..

132. *Разумова К.М.* Економетрична модель оцінки еластичності попиту на пасажирські перевезення // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – Київ: НАУ, 2012. - №41. - с.137-142.

133. *Разумова К.М.* Економічне обґрунтування переходу на денні пасажирські поїзди // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми підвищення ефективності інфраструктури”. – Київ: НАУ, 2012. - №33. - с. 196-201.

134. *Разумова К.М.* Єдина методика розрахунків при оформленні проїзних документів//Вісник Національного транспортного університету: В 2-х частинах: Ч.1. – К.: НТУ, 2011. - №24. – с. 383-385.

135. *Разумова К.М.* Маркетингові підходи до встановлення тарифів на пасажирські перевезення у дальньому сполученні. Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті: Тези доповіді III Междунар. наук.- практ. конф. – Харків.: Х., 2012. – С. 47-48.

136. *Разумова К.М.* Маркетингові стратегії забезпечення конкурентоспроможності пасажирських перевезень на залізницях України// Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми підвищення ефективності інфраструктури”. – Київ: НАУ, 2012. - №35. - с.203-207.

137. *Разумова К.М.* Маркетинго-логістичні підходи щодо формування тарифів на пасажирські перевезення//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми підвищення ефективності інфраструктури”. – Київ: НАУ, 2012. - №34. - с. 129-133.

138. *Разумова К.М.* Міжнародний досвід побудови тарифів на пасажирські залізничні перевезення//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – Київ: НАУ, 2012. - №42. - с.156-159.

139. *Разумова К.М.* Практичне застосування системного підходу та системного аналізу в пасажирських перевезеннях// Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – Київ: НАУ, 2013. - №44. - с.117-123.

140. *Разумова К.М.* Раціональність переходу на «нову» систему продажу проїзних документів на залізничному транспорті//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – Київ: НАУ, 2012. - №40. - с. 116-120.

141. *Разумова К.М.* Системний аналіз визначення оптимального рівня тарифів//Вісник Національного транспортного університету: В 2-х частинах: Ч.2. – К.: НТУ, 2012. - №26. – с. 263-266.

142. *Разумова К.М.* Системний економічний аналіз у менеджменті пасажирських перевезень: Монографія. – Київ: Кондор-Видавництво, 2014. – 240 с.

143. *Разумова К.М.* Системний підхід та системний аналіз в дослідженні економічних проблем пасажирських перевезень на основі маркетингової бази даних. Проблеми економіки транспорту: Тези доповідей XI-ї Міжнар. наук. конф. – Д.: ДІТ, 2013. – С. 82.

144. *Разумова К.М.* Оцінка конкурентних позицій підприємств пасажирського комплексу з урахуванням лояльності стратегічних партнерів / К.М. Разумова // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – К.: НАУ, 2014. – №50. – С.79–82.

145. *Розробка заходів з розвитку пасажирського господарства в зв'язку із впровадженням швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України.* Звіт II етап від 13.10.2008 р., №145/08 – ЦТЕХ – 0613/08 – ЦЮ. - 57 с.

146. *Розробка заходів з розвитку пасажирського господарства та приміських перевезень.* Звіт I етап від 25.06.2008 р., №106/08 – ЦТЕХ – 0464/08 – ЦЮ. – 266 с.

147. *Розробка заходів із розмежування вантажного та пасажирського руху в зв'язку із впровадженням швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України.* Звіт I етап від 13.10.2008 р., №145/08 – ЦТЕХ – 0613/08 – ЦЮ. - 90 с.

148. *Самсонкин В.М.* Пути повышения эффективности пассажирских перевозок на железнодорожном транспорте / В.М.Самсонкин, А.М.Гудков// Збірник наукових праць Київського університету економіки і технологій транспорту. Сер. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – К.: КУЕТТ, 2003. – Вип. 4. – С. 135-142.

149. *Сантарська О.Г.* Удосконалення тарифоутворення і тарифної політики на залізничному транспорті // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы второй Международной научно-практической конференции. – К.: г. Судак, 2007. Том 2 – с.46-48.

150. *Семернікова І.О., Мешкова-Кравченко Н.В.* Економіка підприємства. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Харків: 2003. – 311 с.
151. *Сергеев В.И.* Концепция интегральной логистики и роль транспорта/Функционирование автотранспорта в современных условиях: Межвузовский сборник научных трудов. – Маратов: СГТУ. 1997 – С. 27-33.
152. *Сергеев В.И.* Логистика в бизнесе: учебник. Москва. Инфра – М. 2001. – 608 с.
153. *Сиренко В.С., Разуваев А.П.* Системный анализ и моделирование социально-экономических процессов. – М.: Информэлектро, 1979. – 67 с.
154. *Система* пассажирских тарифов на транспорте СССР и пути ее совершенствования. Под ред. Е.Д. Ханукова, и А.В. Крейнина. – М.: «Транспорт», 1969 г. – 184 с.
155. *Система пассажирских тарифов* на транспорте СССР и пути ее совершенствования: М-лы научно-тех. конф. / Под ред. Е.Д. Ханукова, А.В. Крейнина. – М.: Транспорт, 1969. – 184 с.
156. *Сич Є.М., Богомолова Н.І.* Проблема формування доходів залізниць від перевезень у прямому сполученні //Проблеми економіки транспорту в умовах його реструктуризації. 1 Міжнар. наук. конф.: Тези доповідей. – Дніпропетровськ: рекламно-видавничий відділ ДПТУ. – 2001. – с. 24-25.
157. *Сич Є.М., Гудкова В.П.* Пасажирський комплекс залізничного транспорту: розвиток і ефективність: Монографія. – К.: «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2004. – 248 с.
158. *Сич Є.М., Колесникова Н.М.* Вплив державного регулювання на ефективність ціноутворення вантажних та пасажирських залізничних перевезень//Зб. наук. пр. Київського університету економіки і технологій транспорту. Серія економіка і управління. – Київ: КУЕТТ, 2004. – №6. – с.100-105.
159. *Сідун В.А., Пономарьова Ю.В.* Економіка підприємства. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – К.: 2003. – 435 с.

160. *Соболь С.М., Багацький В.М.* Менеджмент. Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 225 с.
161. *Совершенствование* хозяйственного механизма на транспорте: Сборник тр. ЦЭМИ АН СССР / Под. ред. Л.В. Канторовича, Е.Ф. Тихомировича. – М.: 1984. – 325 с.
162. *Современные* тенденции в управлении в капиталистических странах/Пер. с англ./общ. ред. Г.Х. Попова. – М.: Прогресс, 1972. – 312 с.
163. *Спицнадель В.Н.* Основы системного анализа. *Учебное пособие* – «Издательский дом «Бизнес-пресса» Санкт-Петербург – 2000 – 212 с.
164. *Стадник В.В., Йохна М.А.* Менеджмент. Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 463 с.
165. *Старостіна А.О.* Маркетингові дослідження. Практичний аспект. – К., М., СПб.: Вид. дім «Вільямс», 1998 - 262 с.
166. Статистичний збірник «Транспорт і зв'язок в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
167. *Статистичний* щорічник України за 2009 рік/Держкомстат України: за ред. О.Г. Осауленко. – К., 2010. – 590 с.
168. *Статут* залізниць України. <http://www.uz.gov.ua/index.php?m=info.normdocs.act>.
169. *Сыч Е.Н.* Транспортно-производственные системы: развитие и функционирование. – К.: Наукова думка, 1986. – 168 с.
170. *Теоретичні* засади оцінки економічної ефективності господарської діяльності підприємств/С.Л. Салига, К.С. Салига, Л.І. Кирилова, О.В. Скачкова; Инст. пробл. рынка и экон.-экол. исслед. – Одесса, 2007. – 51 с.
171. *Терещенко В.І.* Організація і управління: Досвід США. – К.: Т-во «Знання» УРСР, 1990. – 48 с.
172. *Терминологический* словарь по автоматике, информатике и вычислительной технике. – М.: Высш. шк., 1989. – 191 с.
173. *Толбатов Ю.А.* Економетрика. Підручник для студентів екон. спеціальн. вищ. навч. закл. – К.: Четверта хвиля, 1997. – 320 с.

174. *Транспортные тарифы: Сб. статей / Под ред. И.В. Ивлиева, В.П. Потапова.* – М.: Трансжелдориздат, 1960. – 292 с.
175. *Трихунков М.Ф.* Транспортное производство в условиях рынка: Качество и эффективность. – М.: Транспорт, 1993. – 255 с.
176. *Федюшин Ю.М., Лобойко Л.М., Пшійнько О.М.* та ін. Створення та впровадження пасажирських вагонів для швидкісних перевезень //Залізничний транспорт України. – 2005. - №3. - с. 3 – 13.
177. *Форд Г.* Моя жизнь. Мои достижения. – 1997.
178. *Хачатуров Т. С.* Вопросы измерения эффективности капитальных вложений. – М.: Наука, 1968. – 427 с.
179. *Хилл Н.* Думай и богатей – М. ФАИР – Прогресс. – 2001. – 544 с.
180. *Цветов Ю.М.* Организация совместной работы различных видов транспорта / Ю.М.Цветов, В.А.Лысенков, Ю.М.Смелянский; под общ. ред. Ю.М.Цветова. – К.: Техніка, 1985. – 191 с.
181. *Ценообразование и рынок.* Пер. с англ.. Общ. ред. и предисл. Е.Н. Путина и С.Б. Рычкова. – М.: Прогресс 1992.— 320с.
182. *Чаркіна Т.Ю.* Управління конкурентоспроможністю залізничних пасажирських перевезень на ринку транспортних послуг: дисертація. – Дніпропетровськ: 2013, - 256 с.
183. *Чердниченко О.Ю.* Тарифная политика как фактор усиления конкуренции в железнодорожной сфере // Проблемы экономики транспорта: Тези доповідей IV Міжнародної наукової конференції. – Дніпропетровськ: ДПТ, 2005. – с. 155.
184. *Черненко Г.А.* Управление развитием производственной инфраструктуры региона. – М.: Космос, 2009. – 21 с.
185. *Чернявский А.Ф.* Организация управления в условиях рыночных отношений. – К.: МЗУЦП, 1994. – 120 с.
186. *Чумаченко Н.Г., Заботина Р.И.* Теория управленческих решений: Учеб. пособие для вузов. – К.: Высш. шк. Главное из-во., 1981. – 247 с.

187. *Чумаченко Н.Г., Айзенштейн М.Д., Каширина Л.К.* Управление поставками продукции. – К. Техника. 1986. – 143 с.
188. *Шамрай Д.О., Яновська Т.Г., Дорошенко М.В., Зеркалов Д.В.* Управління залізничним транспортом. У чотирьох книгах. Книга друга: Перевезення. Тарифи. Навчальний посібник / За ред. Д.В. Зеркалова. К.: Основа, 2004. – 280 с.
189. *Шегда А.В.* Менеджмент: Навчальний посібник. – К.: “Знання”, 2002. – 583 с.
190. *Шерена К.М.* Аналіз функціонування пасажирського залізничного комплексу країни//Зб. наук. пр. Державного економіко-технологічного університету транспорту «Економіка і управління». – Київ: ДЕТУТ, 2012. - №19. – с. 231-235.
191. *Шерена К.М.* Економічна оцінка ефективності роботи й розвитку пасажирського транспортного комплексу//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2010. - № 26. - с. 224-228.
192. *Шерена Е.Н.* Способы повышения эффективности пассажирских перевозок с учетом опыта железных дорог развитых стран // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2008. - № 17. - с. 12-18.
193. *Шерена К.М.* Загальна характеристика основних факторів, що визначають обсяги та структуру пасажирських перевезень//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2010. - № 27. - с. 31-35.
194. *Шерена К.М.* Застосування маркетинго-логістичного підходу в управлінні пасажирськими перевезеннями. Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті: Тези доповіді II Междунар. наук.- практ. конф. – Донецьк.: Д, 2011. – С. 61-62.
195. *Шерена К.М., Аксьонов І.М.* Маркетингове управління тарифною політикою в приміському пасажирському комплексі//«Залізничний транспорт України». - Вип. 1. – Київ, 2010. – с. 32-34.
196. *Шерена К.М.* Обґрунтування немонопольності залізничного транспорту// Проблемы экономики и управления на железнодорожном

транспорте: Тезиси доклада V Междунар. науч.- практ. конф. – Д.: ДИИТ, 2010. – С. 6-8.

197. *Шерена К.М.* Організаційна структура і правова основа управління пасажирськими перевезеннями на транспорті//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2010. - № 28. - с. 110-115.

198. *Шерена К.М.* Особливості транспортного ринку в сфері пасажирських перевезень і необхідність його державного регулювання//«Залізничний транспорт України». - Вип. 6. – Київ, 2010. – с. 21-22.

199. *Шерена К.М.* Проблемні аспекти оцінки якості транспортного обслуговування //Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2010. - № 25. - с. 32-37.

200. *Шерена К.М.* Сервіс-центри з обслуговування пасажирів на залізничному транспорті//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2011. - № 29. - с. 130-136.

201. *Шерена К.М.* Створення іміджу залізниць пасажирських перевезень. Проблеми економіки транспорту: Тези доповідей X-ї Міжнар. наук. конф. – Д.: ДІТ, 2012. – С. 97.

202. *Шерена К.М.* Структура витрат у тарифах на пасажирські перевезення у внутрішньому сполученні//Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. – Київ: НАУ, 2011. - № 31. - с. 112-116.

203. *Шерена К.М.* Управління економікою приміських пасажирських перевезень: Монографія. – Київ: ДЕГУТ, 2012. – 127 с.

204. *Шерена К.М., Бакаєва І.Г. Кириленко О.М.* Розвиток маркетингового підходу до підвищення конкурентоспроможності пасажирських перевезень залізниць // Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету “Проблеми системного підходу в економіці”. – Київ: НАУ, 2011. - №39. - с.146-151.

205. *Шерена О.М.* Теоретико-прикладні основи врахування ризиків при оцінці ефективності реального інвестування: дисертація. – Дніпропетровськ: 2008, - 261 с.

206. *Шершньова З.Є., Оборська С.В.* Стратегічне управління: Навч. посіб. - К.: КНКУ. 1999. – 315 с.
207. *Шинкаренко В.Г.* Оценка удовлетворенности потребителей транспортной услуги транспорта // Економіка транспортного комплексу: Збірник наук. праць. - Харків: ХНАДУ, 2014. – Вип. 23. – с. 7-23.
208. *Щелкунов В.И.* Деловые стратегии и менеджмент Украины 21 века.- К.: Наук. думка. 2002.- 416 с.
209. *Экономика железнодорожного транспорта. Учебник/Н.П. Терёшина, В.Г. Галабурда, В.А. Токарев и др.; под ред. Н.П. Терёшиной, Б.М. Лapidуса.* – М.: ФГОУ «Учебно-методический центр по образованию на железнодорожном транспорте», 2011. – 676 с.
210. *Экономика предприятия. Учебник. Під. ред. Покропивного С.Ф.* К., 2003. – 606 с.
211. *Этика и культура, их место в современном бизнесе / А.А. Есеенко, Е.Д. Малинин, Г.А. Унтура, К.В. Некрасовский.* – Новосибирск, 1994. – 289 с.
212. *Юхновський І.Р., Лебеда Г.Б., Попова Т.І.* Транспортний комплекс України. Залізничний транспорт: проблеми та перспективи. – К., 2006. – 288 с.
213. *Gerhard Sommerer: Unternehmenslogistik, Manuskriptdruck, 1992.*
214. [Http://life.pravda.com.ua/problem48636877c4af3](http://life.pravda.com.ua/problem48636877c4af3).
215. [Http://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/402745](http://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/402745).
216. http://vaap.org.ua/?page_id=9691
217. <http://www.nau.kiev.ua/index.php?page=hotline&file=434066-17052013-0.htm>